

© 2015 | Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Pamatā skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītos gadījumos, ir saņemti no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes. Eiropas Savienības dati tiek ņemti no *Eurostat* datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti Latvijas maksājumu bilances, banku un monetāro rādītāju raksturojumā. Valsts kases dati ir izmantoti valsts finanšu rādītāju raksturojumā.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:
Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijai
Brīvības ielā 55
Rīga, LV-1519

Tālrunis 371 67 013 293
E-pasts: macro@em.gov.lv
Interneta vietne: <https://em.gov.lv>

ISSN 1407-5350

SATURS

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ	4
ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE	5
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS.....	6
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA	8
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA.....	10
INVESTĪCIJAS	12
ĀRĒJĀ TIRDZniecība	14
MAKSĀJUMU BILANCE	16
CENAS	18
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI.....	20
VALSTS BUDŽETS	22
DARBA TIRGUS.....	24
IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI.....	26
STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI.....	28

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ

Latvijas ekonomikas izaugsme 2011.-2013.gadā sasniedza vidēji 4,7% ik gadu. Kopš 2014.gada izaugsmes tempi palēninās, ko nosaka tendences ārējā vidē – lēna izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā. 2014.gadā IKP pieauga par 2,4%. 2015.gada 1.ceturksnī IKP bija par 1,9% lielāks nekā pirms gada.

2014.gadā privātais patēriņš pieauga par 2,3%. Tāpat kā kopējā ekonomikas izaugsme, arī privātā patēriņa dinamika bija mērenāka nekā pirms gada. Situācijas uzlabošanās darba tirgū un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirktspējas pieaugumu. 2015.gada 1.ceturksnī privātais patēriņš bija par 2,6% lielāks nekā pirms gada.

2015.gada sākumā tupina augt vidējā darba samaksa, 1.ceturksnī nodarbināto iedzīvotāju skaits palielinājās par 0,3% un bezdarba līmenis samazinājās līdz 10,2 procentiem.

Pieaugot budžeta izdevumiem, turpina augt sabiedriskais patēriņš. Turpretim investīciju dinamika ir mērena, ko ietekmē uzņēmēju nogaidošais noskaņojums saistībā ar nenoteiktību ārējā vidē.

Situācija ārējā vide ietekmē Latvijas eksporta iespējas. 2014.gadā eksports pieauga par 2,2%.

Kāpumu pamatā noteica preču eksporta pieaugums, bet pakalpojumu eksporta apjomi saruka. 2015.gada 1.ceturksnī kopējie eksporta apjomi bija par 2,7% lielāki nekā pirms gada.

No nozarēm lielākais devums IKP pieaugumā 2014.gadā bija būvniecībai, tirdzniecībai un pakalpojumiem. Vājš pieprasījums eksporta tirgos bremsēja izaugsmi apstrādes rūpniecībā. 2015.gadā izaugsme saglabājas pakalpojumu un tirdzniecības nozarēs, savukārt ražošanas apjomu kāpums kokapstrādē un metālapstrādē sekmē izaugsmi apstrādes rūpniecībā.

2015.gadā turpinās mērena cenu dinamika – inflācija pamatā ir saistīta ar naftas un pārtikas cenu dinamiku pasaulē. Majā patēriņa cenas bija par 1,2% lielākas nekā pirms gada. 2015.gadā vidējais patēriņa cenu līmenis varētu augt nedaudz straujāk nekā pagājušajā gadā.

Latvijas tautsaimniecības turpmākā attīstība joprojām būs cieši saistīta ar eksporta iespējām, tāpēc lielākais Latvijas izaugsmes risks saistīts ar globālās ekonomikas attīstību. 2015.gadā IKP pieaugums varētu būt ap 2 procentiem.

Ekonomikas attīstības pamatrādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015 _p
<i>izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos</i>					
Iekšzemes kopprodukts	5,0	4,8	4,2	2,4	2,0
Patēriņa cenas	4,4	2,3	0,0	0,6	0,9
<i>procentos</i>					
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,1
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,8
<i>procentos pret iekšzemes kopproduktu</i>					
Vispārējā valdības sektora bilance	-3,4	-0,8	-0,9	-1,4	-1,5
Eksporta-importa saldo	-5,0	-4,4	-2,9	-2,9	-2,7

p – prognoze

Globālā ekonomikas attīstība joprojām ir vāja un dažādos reģionos atšķirīga. 2015.gadā pasaules ekonomiskā izaugsme tiek prognozēta tikai nedaudz straujāka nekā 2014.gadā. Attīstītajās valstīs izaugsmes perspektīvas lēni uzlabojas. Savukārt attīstības valstīs situācija ir nedaudz pasliktinājusies, lai arī izaugsmes tempi tajās joprojām ir salīdzinoši strauji.

Kopš 2013.gada ekonomiskā situācija ES pakāpeniski uzlabojas un IKP aug jau astoto ceturksni pēc kārtas. 2015.gada 1.ceturksnī salīdzinājumā ar 2014.gada 4.ceturksni IKP pieauga par 0,4% un bija par 1,5% lielāks nekā pirms gada. Tajā skaitā eirozonā IKP 1.ceturksnī pieauga arī par 0,4% un gada laikā pieauga par 1%. Jaunākie konjunktūras apsekojumi liecina, ka ekonomiskās aktivitātes ES pakāpeniski palielinās, un salīdzinājumā ar iepriekšējām prognozēm, Eiropas Komisija ir uzlabojusi ES un eirozonas valstu prognozes, tomēr fiskālās problēmas eirozonā joprojām ir aktuālas.

ASV ekonomikā vērojams kritums – 2015.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada 4.ceturksni, IKP saruka par 0,2% un bija par 2,7% lielāks nekā pirms gada. Ekonomikas lejupslīde saistīta ar aukstajiem ziemas laika apstākļiem un kritumu slānekļa naftas ieguves nozarē. Tā kā tie ir īslaicīgi faktori, kopumā 2015.gadā ASV tiek prognozēta straujāka ekonomiskā izaugsme nekā 2014.gadā.

Āzijas valstīs globālo krīzi ir pārvarējušas veiksmīgāk nekā citu reģionu valstīs, tomēr vājais ārējais pieprasījums ierobežo reģiona izaugsmi.

Turpina pasliktināties ekonomiskā situācija Krievijā. 2015.gada 1.ceturksnī IKP samazinājās par 1,9%. 2014.gada nogalē vērojama pasaules naftas cenu kritums ir apstājies un līdz ar to ir mazinājies spiediens uz Krievijas rubli. Tomēr augstā inflācija joprojām negatīvi ietekmē privāto patēriņu. Ģeopolitiskās situācijas nenoteiktība vērā ņemami ietekmē investoru konfidenci. Eiropas Komisija 2015.gadā prognozē Krievijas ekonomikas lejupslīdi par 3,5 procentiem.

Pasaules ekonomikas attīstība

IKP izmaiņas procentos

	2011	2012	2013	2014	2015p
Pasaule	4,0	3,2	3,3	3,4	3,5
ASV	1,6	2,3	2,2	2,4	3,1
Japāna	-0,5	1,8	1,6	0,0	1,1
Ķīna	9,4	7,8	7,6	7,4	7,0
NVS, tai skaitā:	4,8	3,5	2,1	0,8	-2,7
Krievija	4,3	3,4	1,3	0,6	-3,5
Eiropas Savienība, tai skaitā:	1,7	-0,5	0,0	1,4	1,8
Vācija	3,6	0,4	0,1	1,6	1,9
Zviedrija	2,7	-0,3	1,3	2,1	2,5
Lielbritānija	1,6	0,7	1,7	2,8	2,6
Lietuva	6,1	3,8	3,3	2,9	2,8
Igaunija	8,3	4,7	1,6	2,1	2,3

Avots: Eiropas komisijas 2015.gada pavasara prognozes

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS

Pēc vairāku gadu straujās ekonomiskās izaugsmes, kad IKP vidējie gada pieauguma tempi 2005.-2007.gadā pārsniedza 10%, Latvijas ekonomikā 2008.gadā globālās finanšu krīzes rezultātā iestājās recesija. Krīzes laikā IKP samazinājās par gandrīz 20%, zemāko punktu sasniedzot 2009.gada nogalē.

Latvija ekonomikas izaugsme no 2011. līdz 2013.gadam sasniedza vidēji 4,7% ik gadu, kas bija viena no straujākajām ES.

2014.gadā izaugsmes tempi palēninājās, ko noteica tendences ārējā vidē – lēnā izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā. 2014.gadā IKP bija par 2,4% lielāks nekā iepriekšējā gadā. Lai arī pēdējos gados Latvijas ekonomikā vērojama salīdzinoši strauja izaugsme, tomēr IKP vēl ir par 5% mazāks nekā bija pirms krīzes – 2007.gadā. 2015.gada 1.ceturksnī IKP pieauga par 1,9%, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Joprojām salīdzinoši straujais vidējais darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirkspējas pieaugumu. 2015.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada 4.ceturksni, privātais patēriņš pieauga par 0,6% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) un bija par 2,6% lielāks nekā pirms gada. Salīdzinājumā ar pērnā gada otro pusgadu privātā patēriņa pieauguma tempi ir kļuvuši nedaudz straujāki.

2015.gada maijā patērētāju konfidence bija nedaudz uzlabojusies – tā bija par 2 punktiem augstāka, salīdzinot ar 2014.gada decembri, tomēr joprojām tā bija negatīva.

iekšzemes kopprodukts

2004.gads = 100

iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
iekšzemes kopprodukts	-14,2	-2,9	5,0	4,8	4,2	2,4
Privātais patēriņš	-16,2	3,1	2,9	3,0	6,2	2,3
Valsts patēriņš	-10,7	-8,1	3,1	0,4	2,9	3,4
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-33,3	-20,0	24,2	14,5	-5,2	1,3
Eksports	-12,9	13,4	12,0	9,8	1,4	2,2
Imports	-31,7	12,4	22,0	5,4	-0,2	1,6

2015.gadā turpina pieaugt valdības patēriņš – 1.ceturksnī tas palielinājās par 3,4%, salīdzinot ar 2014.gada 1.ceturksni. Turpretim investīciju dinamika ir mērena, ko ietekmē uzņēmēju nogaidošais noskaņojums saistībā ar pieaugošu nenoteiktību ārējā vidē. 2015.gada 1.ceturksnī investīcijas bija par 0,9% mazākas nekā pirms gada.

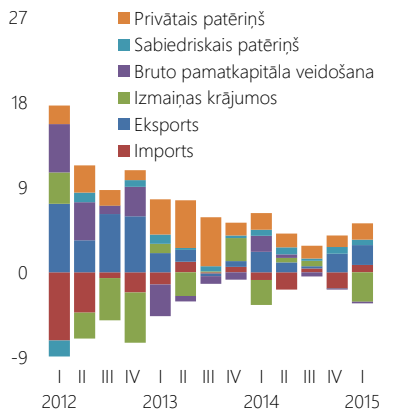
Kopš 2010.gada Latvijas preču un pakalpojumu eksports pieauga ļoti strauji un bija galvenais tautsaimniecības attīstības dzinulis. Eksporta apjomi 2012.gadā par gandrīz 25% pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Kopš 2013.gada, saistībā ar zemo pieprasījumu ārējos tirgos, eksporta dinamika ir kļuvusi mērenāka. Latvijas eksportu 2014.gadā ietekmēja lēnāka nekā gaidīta izaugsme ES valstīs un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā un eksporta apjomi pieauga par 2,2 procentiem.

2015.gada 1.ceturksnī eksporta apjomi pieauga par 3,5%, salīdzinot ar 2014.gada 1.ceturksni. Eksporta pieaugumu nodrošināja gan preču eksporta apjomu kāpums par 2,2%, gan pakalpojumu eksporta apjomu kāpums par 7,1%. Pēc apjomīga krituma krīzes laikā, importa apjomi salīdzinoši strauji auga gan 2010., gan arī 2011.gadā. Kopš 2012.gada vidus importa dinamika ir mērenāka. 2015.gada 1.ceturksnī importa apjomi saruka par 1,2%, salīdzinot ar 2014.gada 1.ceturksni. 2015.gada 1.ceturksnī eksporta-importa saldo bija -1,9% no IKP.

2015.gadā eksportu turpinās ietekmēt norisē ārējā vidē, kas nozīmē, ka straujš eksporta kāpums drīzāk nav gaidāms. Sagaidāms, ka turpinās augt privātais patēriņš. Tā dinamiku noteiks darba samaksas kāpums, kas gan būs lēnāks nekā 2014.gadā.

lekšzemes kopprodukta izlietojums

ieguldījums pieaugumā, procentos, salīdzinot ar iepriekšējo gada attiecīgo periodu

lekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2013				2014				2015
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
lekšzemes kopprodukts	3,1	4,6	4,6	4,5	2,8	2,3	2,4	2,1	1,9
Privātais patēriņš	5,9	8,2	8,4	2,3	2,7	2,3	2,1	2,2	2,6
Valsts patēriņš	6,2	1,2	3,7	1,5	3,7	4,2	1,7	3,8	3,4
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-15,6	-2,5	-2,9	-2,8	9,3	1,8	-1,7	-0,6	-0,9
Eksports	3,4	2,1	-0,4	1,0	3,5	1,8	0,4	3,3	3,5
Imports	1,9	-1,8	0,2	-0,9	1,2	3,0	-0,7	2,8	-1,2

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA

Pēc ievērojama apjomu samazinājuma krīzes laikā, pateicoties konkurētspējas uzlabojumiem un eksporta iespējām, pirmās no krīzes sāka atgūties tirgojamās nozares. Galvenajā eksporta nozarē – apstrādes rūpniecībā 2013.gadā ražošanas apjomi par 24% pārsniedza 2009.gada līmeni. Tirgojamo nozaru izaugsme un ienākumu pieaugums no eksporta veicināja uz iekšējo tirgu orientēto nozaru – komercpakalpojumu, tirdzniecības un būvniecības izaugsmi, kuru devums izaugsmē pēdējos gados kļuvis arvien lielāks.

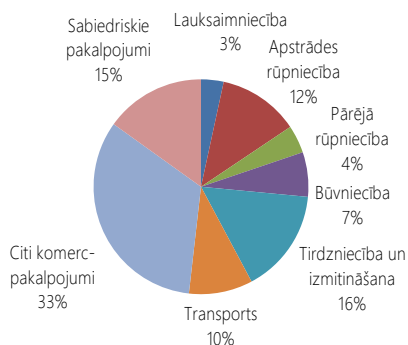
Vājš pieprasījums eksporta tirgos 2013. un 2014.gadā bremzēja apstrādes rūpniecības izaugsmi un kopumā gadā ražošanas apjomi nozarē samazinājās par 0,3%. 2015.gadā apstrādes rūpniecībā ražošanas apjomi strauji pieauga – 1.ceturksnī – par 4,4 procentiem.

Pārējās rūpniecības nozarēs ražošanas apjomi 2014.gadā samazinājās – par 2,5%. Lielā mērā tas bija saistīts ar laika apstākļiem, kā rezultātā tika saražoti mazāki elektroenerģijas un siltumenerģijas apjomi. Arī 2015.gada sākumā ražošanas apjomi nozarē samazinās – 1.ceturksnī tie bija par 4,1% mazāki nekā pirms gada.

Kopš 2011.gada strauja izaugsme bija vērojama būvniecības nozarē. 2014.gadā apjomi būvniecībā pieauga visstraujāk, salīdzinot ar citām nozarēm – par 8,1%. Lielāks devums nozares izaugsmē bija ēku būvniecībai. 2015.gada sākumā būvniecības apjomi būtībā saglabājās 2014.gada atbilstošā perioda līmenī.

IKP nozaru struktūra

2014.gads, procentos

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

procentos

	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
	apjomu izmaiņas				ieguldījums izmaiņas			
Iekšzemes kopprodukts	5,0	4,8	4,2	2,4	5,0	4,8	4,2	2,4
Lauksaimniecība	-1,8	7,5	-0,1	1,5	-0,1	0,4	0,0	0,1
Apstrādes rūpniecība	4,0	4,6	0,0	-0,3	0,4	0,7	0,0	0,0
Pārējā rūpniecība	-5,2	-5,5	-3,3	-2,5	-0,2	-0,3	-0,2	-0,1
Būvniecība	27,1	14,5	7,5	8,1	1,0	1,0	0,5	0,6
Tirdzniecība un izmitināšana	4,1	1,7	4,8	2,3	0,5	0,3	0,9	0,4
Transportis un uzglabāšana	18,5	6,9	1,6	3,2	1,5	0,9	0,2	0,4
Citi komercpakalpojumi	6,2	5,2	6,0	1,3	1,4	1,8	2,2	0,5
Sabiedriskie pakalpojumi	3,1	0,0	3,8	3,3	0,4	0,0	0,7	0,6

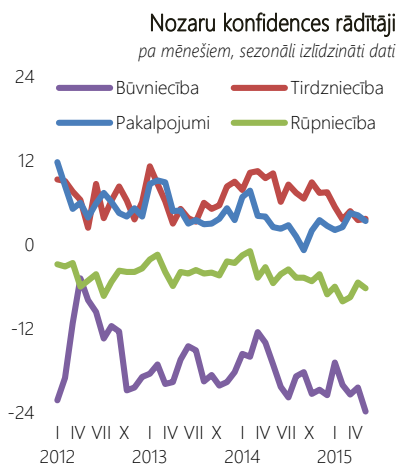
2014.gadā stabili izaugsmes tempi saglabājās transporta nozarē, nozares izaugsme sasniedza 3,2%. Izaugsmi veicināja kravu apjoma pieaugums dzelzceļā, ostās, kā arī pārvadājumi ar autotransportu. 2015.gada sākumā transporta nozarē pakalpojumu sniegšanas apjomi samazinājās – 1.ceturksnī – par 1,6%. Samazinājumu lielā mērā noteica kravu apgrozījuma kritums dzelzceļā un ostās.

Tirdzniecības nozarē sniegto pakalpojumu apjomi turpina pieaugt (2014.gadā – par 2,3%). 2015.gada sākumā sniegto pakalpojumu apjoma pieaugums bija mērenāks – 1.ceturksnī apjomi pieauga par 1,1%. Tirdzniecības nozari pozitīvi ietekmē privātā patēriņa kāpums un mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums. Savukārt vājas ārējās tirdzniecības aktivitātes bremzē vairumtirdzniecības nozares izaugsmi.

Komerccpakalpojumu nozarē izaugsme 2014.gadā pieauga par 1,3%. Kāpumu sekmēja izaugsme mākslas, izklaides un atpūtas jomā, kā arī finanšu un apdrošināšanas darbībās. 2015.gada sākumā sniegto pakalpojumu apjoms pieaug straujāk nekā 2013.gadā – 1. ceturksnī – par 3,8 procentiem.

Palielinoties valdības izdevumiem, pieaug arī sabiedrisko pakalpojumu nozarēs sniegto pakalpojumu apjomi – 2014.gadā tie auga par 3,3%. 2015.gadā nozarē sniegto pakalpojumu apjomi turpina pieaugt un tie bija par 3,5% lielāki nekā 2014.gada atbilstošā perioda līmenī.

Pieaugot privātam patēriņam, 2015.gadā saglabāsies stabila uz iekšējo tirgu orientēto nozaru izaugsme. Tirgojamo nozaru attīstību ietekmēs pieprasījuma dinamika ārējos tirgos.

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2013				2014				2015
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Iekšzemes kopprodukts	3,1	4,6	4,6	4,5	2,8	2,3	2,4	2,1	1,9
Lauksaimniecība	1,2	-1,7	-2,0	4,3	9,1	4,3	-5,6	2,4	-8,6
Apstrādes rūpniecība	-4,8	-0,6	2,5	2,6	1,2	0,1	-0,6	-1,7	4,4
Pārējā rūpniecība	-1,4	1,4	-4,1	-8,3	-7,4	-5,4	0,5	3,4	-4,1
Būvniecība	9,8	5,3	11,6	3,9	24,6	15,8	0,6	4,4	-0,1
Tirdzniecība un izmitināšana	6,2	5,8	5,2	2,2	2,6	2,2	2,4	2,1	1,1
Transporta un uzglabāšana	2,0	0,5	0,8	3,3	5,1	2,2	2,3	3,2	-1,6
Citi komercpakalpojumi	4,2	6,2	7,3	6,6	1,9	-0,1	2,9	0,7	2,1
Sabiedriskie pakalpojumi	1,3	5,0	2,7	5,1	3,3	3,4	3,2	3,4	3,5

APSTRĀDES RŪPNIETĪBA

Pēdējos divos gados vājais pieprasījums eksporta tirgos bremsē apstrādes rūpniecības izaugsmi. 2013.gadā ražošanas apjomi nozarē saglabājās 2012.gada līmenī, bet 2014.gadā apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides apjomi samazinājās par 0,3%. Apstrādes rūpniecības apakšnozarēs attīstības tendences ir ļoti atšķirīgas.

2015.gada 4 mēnešos apstrādes rūpniecībā izlaide strauji pieauga un bija par 6,3% lielāka nekā pirms gada. Atsevišķās apakšnozarēs turpinās stabila izaugsme, savukārt citās nozarēs dažādu faktoru ietekmē ražošanas apjomi sarūk.

Lielākajā rūpniecības nozarē – kokapstrādē ražošanas apjomi turpina augt. Nozares izlaide 2014.gadā bija par 6,9% lielāka nekā pirms gada. 2015.gada 4 mēnešos saražotās produkcijas apjomi bija par 8,2% lielāki nekā pirms gada.

Būtisks devums kopējā apstrādes rūpniecības izaugsme 2015.gada sākumā ir metālapstrādes nozarei, ko ietekmēja viena no lielākajiem rūpniecības uzņēmumiem "KVV Liepājas Metalurģs" darbības atsākšana.

Pārtikas rūpniecībā 2014.gadā saražotās produkcijas apjomi kopumā saglabājas iepriekšējā gada līmenī, bet 2015.gada janvārī-aprīlī izlaides apjomi bija par 5,1% mazāki nekā pirms gada. Nozares attīstību būtiski ietekmē ES un Krievijas ekonomiskās attiecības.

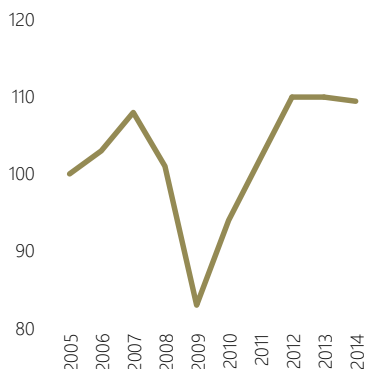
Straujākais ražošanas apjomu pieaugums gan 2014.gadā, gan 2015.gada sākumā bija datoru, elektrisko un optisko iekārtu ražošanā.

Savukārt ražošanas apjomi samazinās vieglajā rūpniecībā, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā, papīra ražošanā un poligrāfijā un ķīmiskajā rūpniecībā.

Kopš 2012.gada vidus kopumā apstrādes rūpniecībā ražošanas jaudu noslodzes līmenis būtiski nav mainījies un 2015.gada 2.ceturksnī tas bija 72,2 procenti.

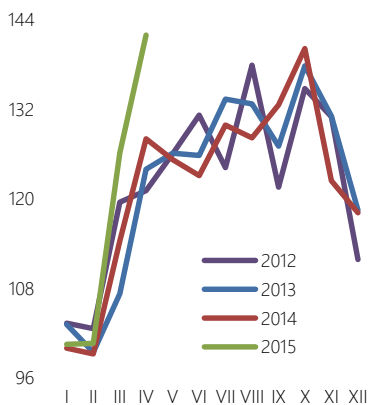
Apstrādes rūpniecība

Izlaide, 2005.gads = 100

Produkcijas apjomu indekss

mēnešu sezonāli neizlīdzināti dati, 2010.gads = 100

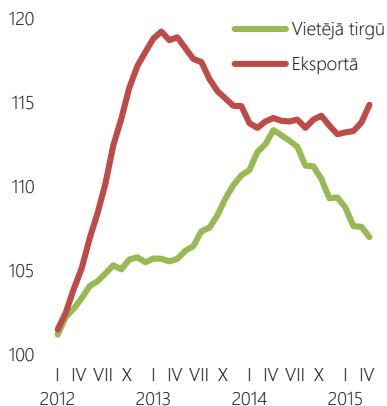
2014.gadā kopējais apstrādes rūpniecības apgrozījums saruka par 1,4%. Apgrozījums vietējā tirgū realizētajai produkcijai samazinājās par 1,2%, bet eksportētai produkcijai – par 1,5 procentiem.

2015.gada 4 mēnešos apstrādes rūpniecības apgrozījums bija par 0,4% lielāks nekā pirms gada. Šajā laikā apgrozījums vietējā tirgū realizētajai produkcijai saruka par 6,8%, bet eksportētai produkcijai pieauga par 4,7 procentiem.

Lielākā daļa no apstrādes rūpniecībā saražotās produkcijas tiek eksportēta, līdz ar to nozares izaugsme 2015. gadā būs cieši saistīta ar tendencēm ārējos tirgos – lēno ekonomikas izaugsmi ES un ekonomikas lejupslīdi Krievijā.

Produkcijas realizācija

pa mēnešiem, faktiskajās cenās,
12 mēnešu slīdošais vidējais, 2011.gads = 100

Apstrādes rūpniecības galvenie rādītāji

procentos

	Izlaides struktūra	Aizņemto darbvietu struktūra	Eksporta īpatsvars nozares realizācijā	Apjomu izmaiņas		
				2013	2014	2015 Jan-Apr
Apstrādes rūpniecība – kopā	100	100	61,6	0,1	-0,3	6,3
Pārtikas rūpniecība	25,5	21,7	35,5	6,0	0,1	-5,1
Viegglā rūpniecība	4,1	10,6	86,0	1,4	-13,6	-18,7
Kokapstrāde	25,7	20,3	72,8	2,7	6,9	8,2
Papīra ražošana un poligrāfija	4,5	4,0	59,8	5,6	-0,6	-2,5
Ķīmiskā rūpniecība	7,6	6,7	76,7	-8,7	-2,6	-0,2
Pārējo nemetālisko minerālu izstrādājumi	6,6	4,5	46,7	4,6	1,2	-7,1
Metāli un to izstrādājumi	9,1	10,0	59,3	-17,6	-10,5	..
Elektriskās un optiskās iekārtas	6,0	3,9	90,3	18,4	32,3	23,4
Mašīnas un iekārtas	2,2	3,0	81,5	1,4	2,4	3,4
Transporta līdzekļu ražošana	3,4	3,3	86,7	3,0	-15,2	2,4
Pārējās nozares	5,3	12,0	56,9	-7,6	-12,0	0,7

INVESTĪCIJAS

Investīcijas Latvijas tautsaimniecībā kopš 2008.gada ir svārstīgas. Straujās lejupslīdes gados tās samazinājās vairāk kā uz pusi, 2010.gadā sasniedzot viszemāko līmeni.

Stabilizējoties ekonomikai, investīcijas pieauga samērā strauji, lai gan pēdējos gados to dinamika kļūst arvien mērenāka. 2014.gadā investīciju apjomi Latvijas tautsaimniecībā atpalika no pirmskrīzes līmeņa par gandrīz 34% un veidoja 23% no IKP (2007.gadā – 36,5%). Arī 2015.gada sākumā investēšanas process bija nedaudz vājāks nekā pirms gada. Šī gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada atbilstošo periodu, investīcijas Latvijas tautsaimniecībā bija gandrīz par 1% zemākā līmenī. Galvenokārt to ietekmēja ieguldījumu samazinājums mājokļos un transportlīdzekļos, ko daļēji nosedza investīciju pieaugums citās mašīnās un iekārtās, kā arī intelektuālā īpašuma produktos.

Pēc provizoriskiem datiem 2014.gadā nefinanšu investīcijas preču ražošanas nozarēs kopumā samazinājās par 5,3%, galvenokārt sakarā ar zemākām investīciju aktivitātēm enerģētikas nozarē. Savukārt apstrādes rūpniecībā investīcijas pieauga par 22%. Pakalpojumu nozarēs kopumā 2014.gadā investīciju apjomi bija par 5,5% lielāki nekā pirms gada. 2015.gada 1.ceturksnī ieguldījumi preču ražošanas nozarēs bija par 1,3% zemākā līmenī nekā pirms gada, kamēr pakalpojumu nozarēs pieauga par 8,5 procentiem.

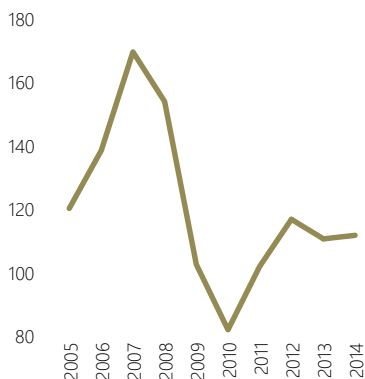
Saistībā ar ģeopolitisko situāciju reģionā sagaidāms, ka tuvākajos gados investēšanas dinamika saglabāsies mērena.

Arī ĀTI plūsmu intensitāte ir visai mērena. Globālās finanšu krīzes ietekmē piesaistīto ĀTI apjoms Latvijā būtiski samazinājās. Ekonomikai stabilizējoties ĀTI ieplūde pastiprinājās, bet pēdējos divos gados paliek arvien vājāka.

Piesaistīto ĀTI neto plūsmas 2014.gadā kopumā bija gandrīz uz pusi mazākas nekā 2013.gadā. un veidoja 1,5% no IKP.

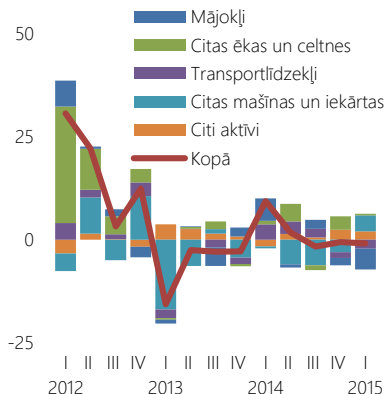
Bruto pamatkapitāla veidošana

2004.gads = 100

Bruto pamatkapitāla veidošana

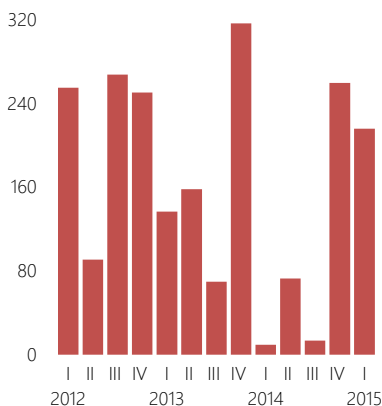
izmaiņas pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, procentos

Saskaņā ar starptautisko investīciju bilanci 2015.gada marta beigās uzkrātās ĀTI Latvijas ekonomikā sasniedza 12 447,9 milj. eiro un veidoja 51% no IKP. Salīdzinot ar iepriekšējā gada marta beigām, tās pieauga par 8%. Nozaru struktūrā lielāks uzkrāto ĀTI īpatsvars ir ieguldījumiem banku starpniecībā, darījumos ar nekustamo īpašumu un apstrādes rūpniecībā. Lielākā ieguldītājvalsts Latvijas ekonomikā ir Zviedrija. 2015.gada marta beigās Zviedrijas uzņēmēju investīcijas veidoja gandrīz 20% no kopējām uzkrātajām ĀTI. Pārsvārā tās bija investīcijas finanšu starpniecībā.

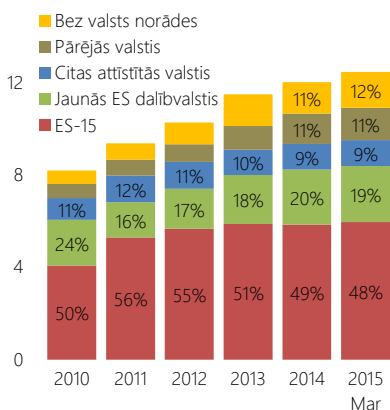
Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

plūsmas pa ceturkšņiem, milj. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

pa valstu grupām
beigu atlikums, miljrd. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā pa nozarēm

milj. eiro

	Struktūra	Beigu atlikums				
		2015 Mar	2011	2012	2013	2014
Lauksaimniecība	3,6	263,2	294,4	299,9	311,5	442,5
Apstrādes rūpniecība	11,8	1 114,4	1 200,3	1 403,5	1 415,0	1 474,2
Pārējā rūpniecība	5,0	385,9	492,2	589,3	549,9	625,0
Būvniecība	3,9	544,4	528,1	559,6	475,6	490,1
Tirdzniecība un izmitināšana	11,3	1 329,2	1 416,1	1 472,9	1 326,3	1 407,2
Transports un uzglabāšana	3,1	399,6	449,0	408,1	407,0	391,5
Finanšu starpniecība	26,6	2 571,6	2 825,7	2 922,2	3 013,5	3 310,5
Citi pakalpojumi	18,3	1 916,9	1 866,6	2 071,8	2 217,8	2 282,0
Neklasificēta darbība	16,3	834,5	1 185,5	1 842,4	2 281,4	2 024,9
Kopā	100	9 359,8	10 257,9	11 569,6	11 998,1	12 447,9

ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA

Pēc krīzes Latvijas ārējā tirdzniecība attīstījās ļoti dinamiski. 2012.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, preču eksports faktiskajās cenās gandrīz divkāršojās, savukārt preču imports palielinājās par vairāk nekā 80%. No 2009.-2012.gadam, vidēji ik gadu eksports pieauga par 25%, bet imports – par 23%. Šajā perioda lielāko ieguldījumu preču eksporta pieaugumā deva lauksaimniecības un pārtikas preces, kā arī metālapstrādes produkti. Ievērojami pieauga arī kokapstrādes, mašīnbūves un minerālo produktu eksports.

2013.gadā Latvijas preču eksports faktiskajās cenās pieauga mēreni – par 1,5%, bet 2014.gadā – par 2,4%. Preču importa tempi piebremzējās vēl straujāk – 2013.gadā pieaugums par 1%, bet 2014.gadā – par 0,4 procentiem.

2014.gadā kopējo eksporta attīstību veicināja lielākoties koksnes un tās izstrādājumu un mašīnbūves produkcijas eksporta pieaugumi. Saistībā ar A/S „Liepājas Metalurģis” darbības apturēšanu ievērojami samazinājās metālu un to izstrādājumu eksports. 2014.gadā saruka arī lauksaimniecības un pārtikas preču grupas eksports.

2015.gada janvārī-aprīlī Latvijas preču eksports faktiskajās cenās pieauga par 2,5%. Savukārt preču imports šajā periodā saruka par 2,8%. Pieaugot preču eksportam un samazinoties importam, tirdzniecības bilance turpina uzlaboties.

2015.gada janvārī-aprīlī eksportu pozitīvi ietekmēja mehānismu un mašīnbūves, koksnes, kā arī ķīmiskās rūpniecības preču eksporta pieaugumi. Savukārt, ievērojami mazinoties cenām, samazinājās lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta vērtība. Samazinājās arī transportlīdzekļu un metālizstrādājumu eksports.

2015.gada janvārī-aprīlī preču importa samazinājumu lielākoties ietekmēja minerālo produktu un lauksaimniecības un pārtikas preču importa samazinājums. To noteica ievērojami cenu samazinājumi naftas un pārtikas produktiem. Saruka arī transportlīdzekļu, metālu un to izstrādājumu, kā arī vieglās rūpniecības preču imports.

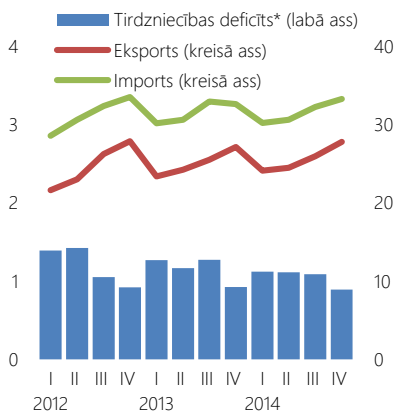
Preču eksports un imports pa gadiem

salīdzināmās cenās, 2004.gads = 100

Preču eksports un imports

pa ceturkšņiem, miljardus eiro un procentos

* procentos no kopējā tirdzniecības apgrozījuma

Šos samazinājumus daļēji kompensēja mehānismu un mašīnbūves produkcijas, ķīmiskās rūpniecības preču un koksnes un tās izstrādājumu importa pieaugumi.

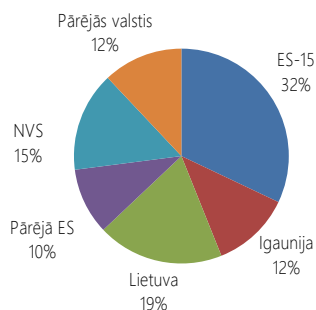
Preču eksports uz ES valstīm 2014.gadā pieauga gandrīz divas reizes straujāk nekā kopējais eksports, bet, uz NVS valstīm samazinājās par 5%. Uz lielāko Latvijas eksporta partnervalsti Lietuvu eksports pieauga par 11,3%, bet uz Igauniju – saruka par 4,5 procentiem.

2015.gada janvārī-aprīlī eksports uz ES valstīm pieauga par 4,9%, kas līdzīgi kā 2014.gadā bija ievērojami straujāk nekā kopējā eksporta pieaugums. Savukārt uz NVS valstīm eksports saruka par 19,4%. To noteica ievērojams eksporta samazinājums uz Krieviju (par 23,9%). Jāatzīmē, ka pieaug eksports uz pārējām valstīm (par 11,8%), kas liecina, ka uzņēmēji daļēji spēj kompensēt zaudējumus no eksporta samazinājuma uz NVS valstīm, apgūstot jaunus noieta tirgus.

Lielākās Latvijas tirdzniecības partnervalstis 2015.gada četros mēnešos bija Lietuva – 17% no kopējā ārējās tirdzniecības apgrozījuma, Igaunija – 10%, Polija un Vācija – katra pa 9%, Krievija – 8%, kā arī Zviedrija un Somija – katra pa 4 procentiem.

Latvijas preču eksporta struktūra

2014.gadā, procentos

Latvijas preču eksports un imports

2015.gada janvārī-aprīlī, procentos

	Eksports			Imports		
	struktūra	apjomu izmaiņas	devums izmaiņās	struktūra	apjomu izmaiņas	devums izmaiņās
Kopā tai skaitā:	100	2,5	2,5	100	-2,8	-2,8
Lauksaimniecības un pārtikas preces	15,4	-18,0	-3,5	14,9	-10,6	-1,7
Minerālie produkti	7,6	0,2	0,0	12,0	-21,3	-3,1
Ķīmiskās rūpniecības preces	10,3	10,8	1,0	17,0	6,0	0,9
Vieglās rūpniecības preces	5,3	10,5	0,5	6,3	-3,8	-0,2
Koks un koka izstrādājumi	18,1	6,4	1,1	3,1	15,4	0,4
Parastie metāli un to izstrādājumi	9,1	-2,9	-0,3	8,3	-5,0	-0,4
Mehānismi un mašīnbūves preces	18,9	22,7	3,6	21,5	10,9	2,1
Transportlīdzekļi	4,5	-15,7	-0,9	7,1	-9,0	-0,7
Pārējās preces	10,8	8,4	0,9	9,8	-0,1	-0,0

MAKSĀJUMU BILANCE

Kopš krīzes ir būtiski uzlabojusies Latvijas ārējā stabilitāte. Maksājumu bilances tekošais konts pēdējos gados ir neliela deficīta līmenī. 2012.gadā tas bija 3,3%, 2013.gadā – 2,3% un 2014.gadā – 3,1% no IKP. Vidēji pēdējos trīs gados tekošā konta negatīvā bilance bija 2,9% no IKP līmenī, kas nepārsniedz ES agrās brīdināšanas mehānismā noteikto indikatīvo sliekšni un ir vērtējams kā ilgtspējīgs.

Tekošā konta svārstības pārsvarā nosaka izmaiņas ārējās tirdzniecības bilancē. Latvijai ir raksturīgs ārējās tirdzniecības deficīts kas straujās izaugsmes gados pieauga, bet recesijas gados samazinājās. Tekošā konta cikliskā korekcija lielā mērā noteica importa apjomu sarukums. Ekonomikai stabilizējoties, eksports pieauga straujāk nekā imports. Pēdējos gados eksporta un importa dinamika palēninās, ko lielā mērā ietekmē ģeopolitiskā nestabilitāte reģionā.

Kopš 2011.gada ārējās tirdzniecības deficīts ik gadu mēreni samazinās. 2014.gadā tas bija 10,1% un 2015.gada 1.ceturksnī – 9,5% no IKP līmenī. Ārējās tirdzniecības bilances uzlabošanās noteica straujāks eksporta apjomu pieaugums.

Pakalpojumu bilance ir pozitīva un gandrīz par 80% nosedz ārējās tirdzniecības deficītu. 2015.gadā 1.ceturksnī pakalpojumu eksports bija par 5% un imports – par 6,9% lielākā apjomā nekā pirms gada un pakalpojumu bilance sasniedza 7,6% no IKP (2014.gadā – 7,4%).

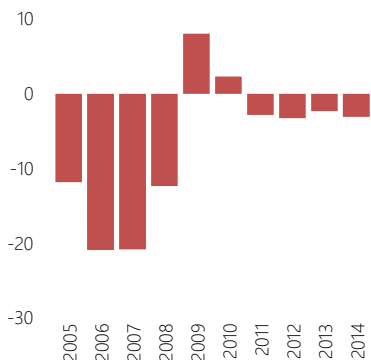
Sākotnējo ienākumu bilance pēdējos trīs gados ir negatīva – vidēji gadā 0,7% no IKP līmenī ar relatīvi nelielām svārstībām. 2015.gada 1.ceturksnī sākotnējo ienākumu bilance bija pozitīva (1,9% no IKP), ko veicināja ES fondu subsīdiju ieplūde.

Finanšu konta bilance (bez rezerves aktīviem) 2014.gadā bija negatīva – 4,5% no IKP. Finanšu konta deficīta palielināšanos galvenokārt noteica izmaiņas citu ieguldījumu plūsmās banku sektorā gada pirmajā pusē. 2015.gada 1.ceturksnī jau bija ar pārpalikumu 2% no IKP.

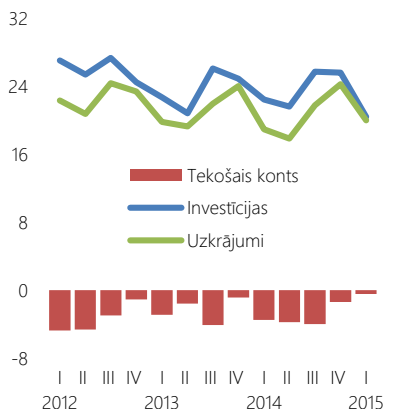
ĀTI plūsmas 2015.gada sākuma pieauga straujāk, bet joprojām ir zemākā līmenī nekā pirms krīzes, kas liecina par investoru piesardzību.

Būtiskas svārstības ir vērojamas portfeļinvestīcijās un citu ieguldījumu posteņos.

Tekošā konta bilance
procentos no IKP

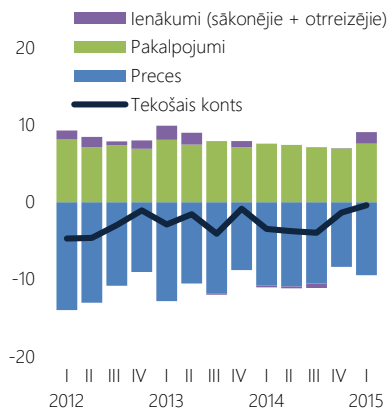
Tekošais konts, investīcijas un uzkrājumi
pa ceturkšņiem, procentos no IKP

2015.gada 1.ceturksnī citu ieguldījumu bilance bija pārpalikumā 23% no IKP, bet portfeljieguldījumu bilances deficīts sasniedza 20,9% no IKP līmeni. Portfeļinvestīciju un citu ieguldījumu bilances svārstības ietekmē finanšu sektora stabilizācijas pasākumi un valsts sektora parādu restrukturizācija.

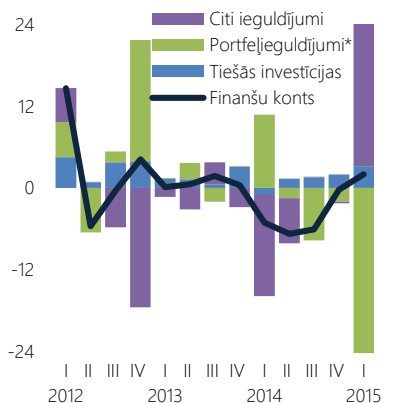
Tekošais kants pa posteņiem

pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Finanšu kants pa posteņiem

bez rezerves aktīviem, pa ceturkšņiem, procentos no IKP

* portfeļieguldījumi un atvasinātie finanšu instrumenti

Latvijas maksājumu bilance pa posteņiem

procentos no IKP

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 Jan-Mar
A. Tekošais kants	2,3	-2,8	-3,3	-2,3	-3,1	-0,4
Tirdzniecības bilance	-8,2	-12,0	-11,6	-10,9	-10,1	-9,5
Pakalpojumu bilance	7,2	7,3	7,4	7,6	7,3	7,6
Neto sākotnējie ienākumi	1,0	0,0	-0,6	-0,3	-0,8	1,9
Neto otrreizējie ienākumi	2,3	1,9	1,6	1,3	0,5	-0,4
B. Kapitāla kants	1,9	2,1	3,0	2,5	3,0	3,3
C. Finanšu kants*	-2,1	-4,0	2,9	0,7	-4,5	2,0
Tiešās investīcijas	1,5	4,9	3,2	1,6	1,0	3,2
Portfeļieguldījumi**	-2,8	-1,8	4,7	0,1	-0,5	-24,3
Citi ieguldījumi	-0,7	-7,2	-5,1	-1,0	-5,0	23,0
D. Novirze	1,8	0,3	1,0	0,8	4,1	-3,4
E. Rezerves aktīvi	-4,0	4,5	-3,6	-1,7	0,5	-1,5

* bez rezerves aktīviem; ** portfeļieguldījumi un atvasinātie finanšu instrumenti

CENAS

Pēc krīzes izraisītās deflācijas, kad 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija 2010.gada februārī pazeminājās līdz -4,2%, cenas atkal sāka pieaugt. 2011.gadā 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija bija 4%, savukārt 2012.gadā – 1,6%. 2013.gadā patēriņa cenas samazinājās par 0,4%. 2014.gadā bija vērojams ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,2%, bet gada vidējais cenu līmenis 2014.gadā pieauga par 0,6 procentiem.

Lielākā ietekme uz patēriņa cenām pēdējos gados bija naftas un pārtikas cenu kritumam pasaulē.

2015.gadā turpinās mērens cenu pieaugums. 2015.gada piecos mēnešos cenas pieauga par 2,3%. Maijā patēriņa cenas bija par 1,2% augstākas nekā pirms gada. Janvāri-maijā lielākā ietekme uz cenu pārmaiņām galvenokārt bija cenu kāpumam elektroenerģijai (par 27,5%), pārtikai (par 2,5%), pakalpojumiem (par 1,7%), kā arī apģērbam un apaviem (par 6,5%) un transportam (par 2,2%). Jāatzīmē, ka pasaules pārtikas cenas janvāri-maijā samazinājās par 10,2%. Janvāri-maijā pasaules naftas cenas pieauga vidēji par 3% un maija otrajā pusē stabilizējās 65 USD par barelu līmenī (Latvijā degvielas cenas pieauga par 1,2%).

Kopumā šogad vidējo gada inflāciju noteiks ārējie faktori (naftas un pārtikas cenu dinamika pasaulē) un tā varētu būt nedaudz augstāka kā iepriekšējā gadā.

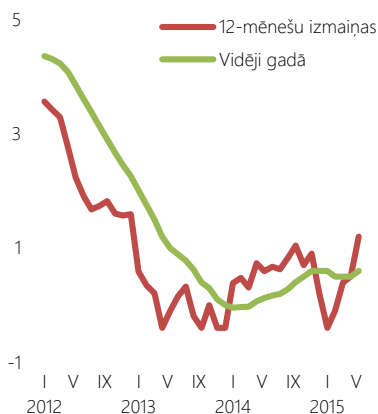
ES valstīs kopumā 2015.gada maijā, salīdzinot ar 2014.gada maiju, cenas pieauga par 0,3%.

Ražotāju cenas pēc straujā pieauguma 2010-2012.gadā, 2013.gadā auga mēreni. 2014.gadā vidējais ražotāju cenu līmenis nedaudz palielinājās (par 0,4%), galvenokārt dēļ cenu pieauguma apstrādes rūpniecībā par 0,4 procentiem.

2015.gada maijā salīdzinājumā ar 2014.gada maiju kopējais ražotāju cenu līmenis rūpniecībā samazinājās par 0,1%, gan vietējā tirgū realizētajai produkcijai, gan eksportētajai produkcijai samazinājās par 0,1 procentu.

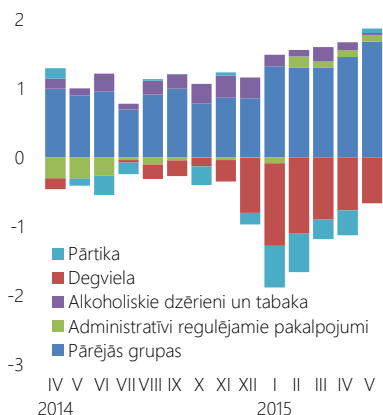
Patēriņa cenu izmaiņas

pa mēnešiem, procentos

Preču un pakalpojumu grupu ietekme uz patēriņa cenu indeksu

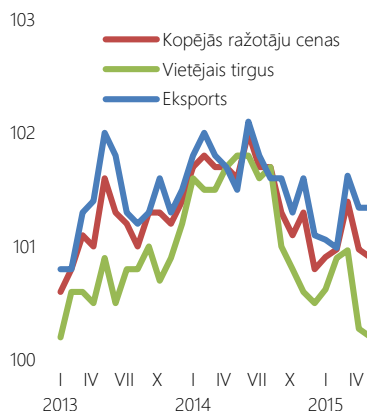
ieguldījums 12-mēnešu izmaiņās, procentos

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā 2015.gada maijā samazinājās par 0,7%, salīdzinot ar iepriekšējā gada maiju. Ražotāju cenu dinamika gan vietējā tirgū realizētai produkcijai, gan eksportētājai produkcijai gada laikā samazinājās – attiecīgi par 1,5% un 0,2%, kas galvenokārt skaidrojams ar straujo energoresursu cenu kritumu kopš 2014.gada vidus.

Mēneša laikā ietekmīgākais cenu pieaugums bija datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanā, bet pazeminošā ietekme – pārtikas ražošanā un kokapstrādē. Ražotāju cenas turpina ietekmēt Krievijas embargo pārtikas produktiem, kā arī ekonomiskā situācija ES un Krievijā un pasaules izejvielu cenu kritums. Jāatzīmē, ka gada laikā bija vērojams pasaules enerģijas, rūpniecības un lauksaimniecības izejvielu straujš cenu kritums.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā
pa mēnešiem, 2012.gada decembris = 100

Patēriņa cenu pārmaiņas
pa mēnešiem, procentos

		Pret iepriekšējo mēnesi	Pret iepriekšēja gada attiecīgo mēnesi	Pret iepriekšēja gada decembri	Vidēji gadā
2014	Maijs	-0,1	0,6	1,3	0,1
	Jūnijs	0,3	0,7	1,6	0,2
	Jūlijs	-0,4	0,6	1,2	0,2
	Augusts	-0,6	0,8	0,6	0,3
	Septembris	0,5	1,0	1,1	0,4
	Oktobris	0,0	0,7	1,1	0,5
	Novembris	-0,3	0,9	0,8	0,6
	Decembris	-0,6	0,2	0,2	0,6
2015	Janvāris	0,1	-0,4	0,1	0,6
	Februāris	0,3	-0,1	0,3	0,5
	Marts	0,8	0,4	1,2	0,5
	Aprīlis	0,6	0,5	1,7	0,5
	Maijs	0,6	1,2	2,3	0,6

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

Pēc ekonomiskās situācijas pasliktināšanās krīzes laikā kopš 2010.gada situācija finanšu sektorā pakāpeniski uzlabojas.

2015.gada sākumā banku sektorā turpināja pieaugt noguldījumu un no jauna izsniegto kredītu apjoms, kā arī samazinājās kopējā kredītportfeļa sarūkuma tempi.

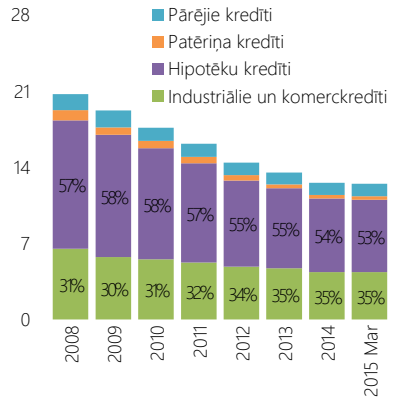
2015.gada 1.ceturksnī banku sektorā kopumā no jauna izsniegti kredīti 601,9 milj. eiro apmērā, kas bija par 21% vairāk nekā pirms gada (jāņem vērā, ka 2014.gada 1.ceturksnī bija ļoti zems izsniegto kredītu apjoms). Nerezidentiem no jauna izsniegto kredītu apjoms ir pieaudzis par gandrīz 50%. Banku sektora kopējā kredītportfeļi nerezidentiem izsniegto kredītu īpatsvars veido 15,3 procentus.

Kopš 2015.gada sākuma uzņēmumiem no jauna izsniegto kredītu apjoms nedaudz pieaug, tomēr tas joprojām ir zemā līmenī. 2015.gada 1.ceturksnī to apjomi bija par 5% lielāki nekā pirms gada un veidoja 154,4 milj. eiro jeb 26% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma. Arī mājāsaimniecību kredītešana uzlabojas – no jauna izsniegto kredītu apjoms 1.ceturksnī pieauga par 21% un veidoja 83,6 milj. eiro jeb 14% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma.

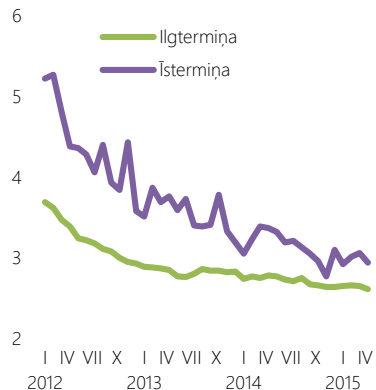
2015.gada sākumā turpināja sarukt banku kopējais kredītportfelis, tomēr negatīvie tempi samazinājās. Kredītu atlikumi 1.ceturksņa beigās saruka par 3,5%, salīdzinājumā ar 2014.gada attiecīgo periodu. Straujāk saruka hipotekāro kredītu (par 4,9%) un industriālo kredītu (par 3,7%) atlikumi. Savukārt komercbanku kredītu atlikumi nedaudz pieauga. Apjoma ziņā vairāk kredītu tika izsniegti operāciju ar nekustamo īpašumu nozarē un apstrādes rūpniecībā.

Lai gan kredītu kvalitāte pakāpeniski uzlabojas, 2015.gada 1.ceturksnī kredītu ar maksājuma kavējumiem apmērs kopējā banku kredītportfeļi bija 13,1%, kas ir par 0,8 procentpunktiem vairāk nekā iepriekšējā ceturksnī. Banku kredītportfeļa kvalitātes uzlabošanās lielā mērā ir saistīta ar sliktu kredītu norakstīšanu.

Rezidentiem izsniegto kredītu atlikumi
perioda beigās, miljardi eiro

Vidējās svērtās procentu likmes
(atlikumiem) izsniegtajiem kredītiem
nefinanšu sabiedrībām
pa mēnešiem, procentos

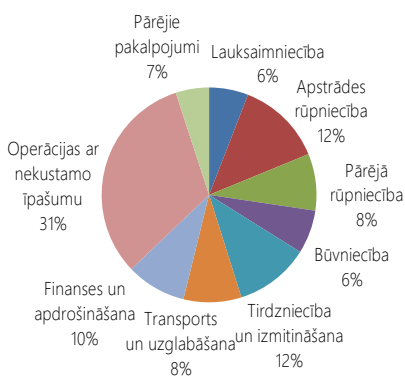

Augot iedzīvotāju ienākumiem, turpina pieaugt noguldījumu apjomi. 2015.gadā 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada attiecīgo periodu, noguldījumu apjomi pieauga par 17,2%. Nerezidentu noguldījumu apjomi pieauga straujāk – par 31% un veidoja 55% no kopējā noguldījuma apjoma.

Procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem ilgtermiņa kredītiem nefinanšu sabiedrībām turpina sarukt un 2015.gada aprīlī bija 2,6%. Īstermiņa procentu likmes aprīlī sasniedza 2,9 procentus.

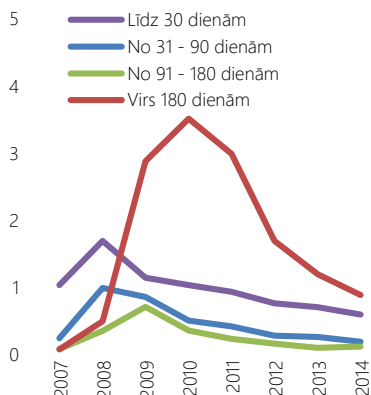
Izsniegto kredītu struktūra pa nozarēm

2014.gada beigās, procentos

Kredīti ar maksājumu kavējumu

perioda beigās, mljrd. eiro

Latvijas banku sistēmas monetārie rādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015 Mar
<i>perioda beigās, mljrd. eiro</i>					
Tīrie ārējie aktīvi	-0,3	0,9	1,2	-1,8	-1,7
Tīrie iekšējie aktīvi	9,5	8,8	8,6	11,3	11,1
Iekšzemes kredīti	15,7	13,7	13,5	12,6	13,3
Pārējie aktīvi (neto)	-6,2	-4,9	-4,8	-1,3	-2,1
Plašā nauda M2X	9,2	9,6	9,8	9,4	9,4
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	1,5	1,5	0,7	3,7	3,6
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	7,7	8,1	9,2	9,5	9,4
<i>izmaiņas, procentos</i>					
Iekšzemes kredīti	-1,5	-13,1	-1,4	-5,9	-1,7
Plašā nauda M2X	1,5	4,5	2,0	-3,6	5,9
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	28,8	4,1	-56,6	461,0	3,4
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	-2,4	4,5	13,2	-3,6	5,9
Iekšzemes kopprodukts (faktiskajās cenās)	11,7	8,6	5,3	3,6	2,6

VALSTS BUDŽETS

Lai ekonomiskās krīzes laikā stabilizētu valsts fiskālo stāvokli, no 2008.gada līdz 2012.gadam Latvijā tika veikta budžeta konsolidācija. Vispārējās valdības budžeta deficīts tika samazināts no 9% no IKP 2009.gadā līdz 0,7% no IKP 2013.gadā.

2014.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts bija 1,4% no IKP. Valdības mērķis ir turpināt saglabāt zemu budžeta deficītu

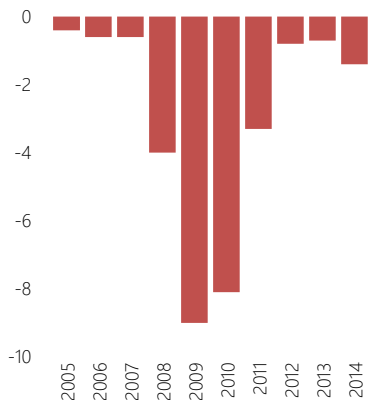
Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, budžeta ieņēmumi palielinās. 2014.gadā tie bija 8 536 milj. eiro, kas bija par 1,9% lielāki nekā 2013.gadā. Kopējie nodokļu ieņēmumi šajā laikā pieauga par 3,9%. 2015.gadā budžeta ieņēmumi turpina pieaugt – janvārī-aprīlī tie palielinājās par 12,4 procentiem.

2014.gadā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas samazinājās par 0,2%. Savukārt iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pieauga par 3,9%. Darbaspēka nodokļu ievākumu 2014.gadā ietekmēja izmaiņas nodokļu politikā – sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes samazinājums, neapliekamā minimuma un atvieglojuma par apgādībā esošajām personām palielinājums. 2015.gada janvārī-aprīlī gan sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, gan iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pieaug – attiecīgi par 5,3% un 3,8 procentiem.

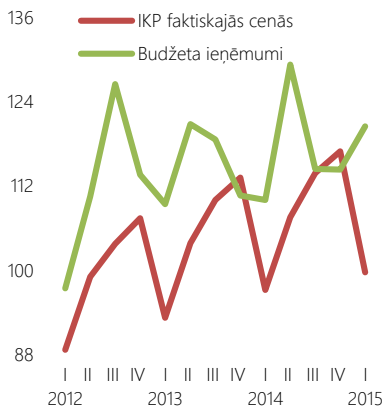
2014.gadā PVN ievākums bija par 8,2% lielāks nekā pirms gada un tas deva vairāk nekā pusi no visa nodokļu ienākumu pieauguma. 2015.gada četros mēnešos ieņēmumi no PVN bija par 4,4% lielāki nekā pirms gada.

Kopš 2011.gada pakāpeniski pieaug arī valsts budžeta izdevumi. 2014.gadā tie bija 8 935 milj. eiro, kas bija par 5% lielāki nekā pirms gada. 2015.gada četros mēnešos valsts budžeta izdevumi pieauga par 6,3 procentiem.

Vispārējās valdības budžeta balance
procentos no IKP

IKP un budžeta ieņēmumi
2011.gada 4.ceturksnis = 100

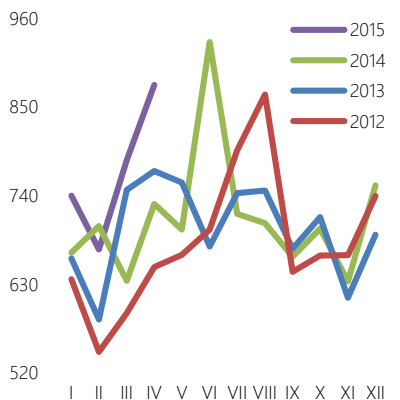

2014.gadā straujāk pieauga kārtējie izdevumi – par 8,7%. Izdevumi subsidijām un dotācijām pieauga par 7,4%. Savukārt kapitālie izdevumi bija par 4% mazāki nekā pirms gada. 2015.gada janvārī-aprīlī kārtējie izdevumi pieauga par 6,1%, izdevumi subsidijām un dotācijām – par 5,9%, savukārt kapitālie izdevumi samazinājās par 6,1 procentu.

No funkcionālajām kategorijām 2014.gadā lielākais devums izdevumu pieaugumā bija sociālai aizsardzībai, izglītībai, vispārējiem valdības dienestiem un ekonomiskai darbībai. Savukārt izdevumi pašvaldību teritoriju apsaimniekošanai saruka. Līdzīgas tendences izdevumu dinamikā saglabājas arī 2015.gadā.

Nodokļu ieņēmumi

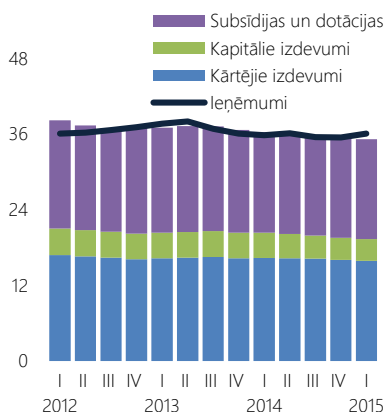
pa mēnešiem, milj. eiro

Valsts konsolidētais kopbudžets

pa posteņiem

četrus ceturkšņus slidošais vidējais, procentos no IKP

Valsts konsolidētais kopbudžets

	mljrd. eiro				izmaiņas, %	
	2012	2013	2014	2015 Jan-Apr	2014	2015 Jan-Apr
Ieņēmumi, tai skaitā:	8,2	8,4	8,5	3,1	1,9	12,4
Netiešie nodokļi, tai skaitā:	2,3	2,4	2,6	0,9	6,7	5,1
Pievienotās vērtības nodoklis	1,6	1,7	1,8	0,6	8,2	4,4
Ienākuma un īpašuma nodokļi	1,8	1,9	1,9	0,7	3,4	3,1
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	1,9	2,0	2,0	0,7	-0,2	5,3
Pārējie nodokļi	0,1	0,2	0,2	0,0	19,0	18,2
Citi ieņēmumi	2,1	2,0	1,9	0,8	-4,8	39,7
Izdevumi	8,1	8,5	8,9	2,9	5,0	6,3

DARBA TIRGUS

Līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos vērojamas pozitīvas tendences arī darba tirgū – samazinās bezdarbs un palielinās nodarbinātības līmenis. Vienlaikus uzlabojumi kļūst lēnāki, ko ietekmē bāzes efekta pakāpeniskā samazināšanās darba tirgū, kā arī izaugsmes tempu palēnināšanās, saistībā ar tendencēm ārējā vidē.

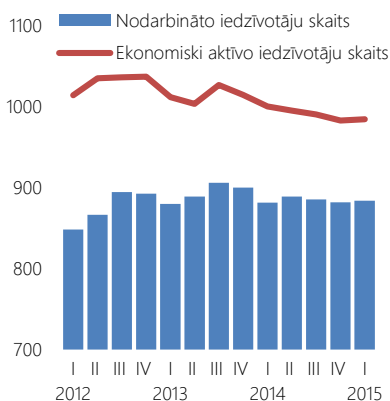
2014.gadā situācija darba tirgū turpināja uzlaboties, tomēr lēnāk nekā iepriekš. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 10,8%, kas bija par 1,1 procentpunktu mazāk nekā 2013.gadā, bet nodarbinātības līmenis pieauga par 0,9 procentpunktiem – līdz 59,1%. 2014. gadā nodarbināti bija 884,6 tūkst. iedzīvotāju, bet darba meklējumos bija 107,6 tūkst., kas bija par 12,7 tūkst. mazāk nekā 2013. gadā.

2014.gadā turpināja sarukt arī ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits – tas samazinājās par gandrīz 22 tūkstošiem jeb 2,2%, salīdzinot ar 2013.gadu. Jāatzīmē, ka ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence saglabājās kopš 2013.gada sākuma. Neskatoties uz to, iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis 2014.gadā pieauga par 0,3 procentpunktiem un sasniedza 66,3% 15-74 gadu vecuma grupā.

2015.gada 1.ceturksnī nodarbināto iedzīvotāju skaits palielinājās par 0,3%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Kopumā gada 1.ceturksnī bija nodarbināti 884,1 tūkstoši iedzīvotāju jeb 59,7% no iedzīvotājiem vecumā no 15-74 gadiem. Salīdzinot ar 2014.gada 1.ceturksni, nodarbinātības līmenis ir palielinājies par 1,1 procentpunktu.

Nodarbinātie un ekonomiski aktīvie iedzīvotāji

pa ceturkšņiem, tūkstošos

Aizņemtās darba vietas

tūkstošos

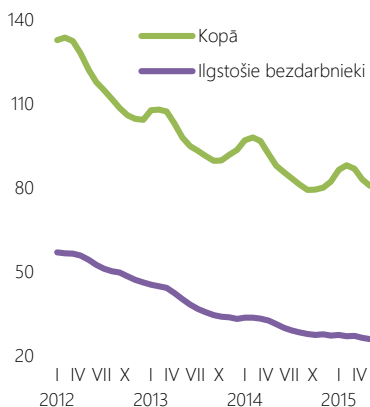
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 Jan-Mar
Pavisam	826,1	776,7	805,5	839,1	865,1	874,6	864,2
Lauksaimniecība	17,9	17,5	19,0	20,6	21,2	21,5	20,8
Apstrādes rūpniecība	104,1	101,8	109,1	114,5	117,3	114,4	111,4
Pārējā rūpniecība	23,7	22,4	22,9	23,7	24,2	24,1	23,7
Būvniecība	54,6	46,0	50,9	55,7	60,6	60,3	55,4
Tirdzniecība un izmitināšana	173,3	159,7	162,8	170,7	173,9	176,0	173,5
Transports un uzglabāšana	67,6	66,8	68,8	72,7	75,2	75,9	75,2
Citi komercpakalpojumi	162,8	148,4	157,0	168,5	176,2	180,3	180,7
Sabiedriskie pakalpojumi	222,1	214,2	215,0	212,8	216,5	222,1	223,6

Bezdarba līmenis 2015.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada atbilstošo periodu, samazinājās par 1,7 procentpunktiem – līdz 10,2%. Savukārt, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, bezdarba līmenis saglabājās nemainīgs.

Arī reģistrētais bezdarba līmenis turpina samazināties – 2015.gada maijā beigās tas bija 8,6%. Reģistrēti bija 81 tūkst. bezdarbnieku, kas bija par 7 tūkst. mazāk nekā 2014.gada maijā. Augstākais reģistrētais bezdarba līmenis saglabājās Latgales reģionā (18,9%), bet zemākais – Rīgā (5%). Gandrīz trešdaļa no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita bija ilgstošie bezdarbnieki (bez darba ilgāk par gadu).

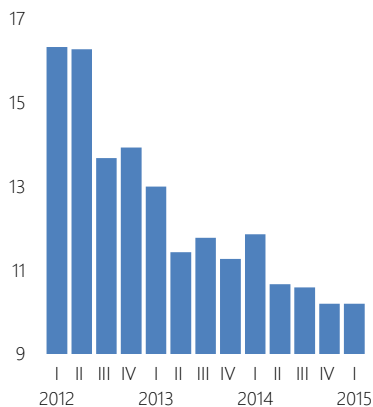
Reģistrētie bezdarbnieki

pa mēnešiem, tūkstošos

Bezdarba līmenis

pa ceturksņiem, procentos

Nodarbinātības un bezdarba galvenie rādītāji

15-74 gadu vecuma grupā

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
tūkstošos						
Iedzīvotāju skaits*	1 674,3	1 635,3	1 595,3	1 560,0	1 536,1	1 495,8
Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits	1 101,4	1 056,5	1 028,2	1 030,7	1 014,2	992,3
Nodarbināto skaits	908,5	850,7	861,6	875,6	893,9	884,6
Bezdarbnieku skaits	192,9	205,8	166,6	155,1	120,4	107,6
procentos						
Ekonomiskās aktivitātes līmenis	65,8	64,6	64,5	66,1	66,0	66,3
Nodarbinātības līmenis	54,3	52,0	54,0	56,1	58,2	59,1
Bezdarba līmenis	17,5	19,5	16,2	15,0	11,9	10,8

* iedzīvotāju skaits privātajās mājāsaimniecībās

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI

Krīzes laikā atalgojuma korekcija bija salīdzinoši mērena. Ekonomisko aktivitāšu samazinājums tika kompensēts ar strādājošo skaita samazinājumu.

Stabilizējoties ekonomiskajai situācijai kopš 2010.gada beigām atsākās atalgojuma pieaugums, lai arī bezdarba līmenis saglabājās samērā augstā līmenī.

Augot pieprasījumam pēc darbaspēka, vidējā bruto darba samaksa pakāpeniski palielinās. 2012. un 2013.gadā tā pieauga attiecīgi par 3,7% un 4,6%, bet 2014.gadā – par 6,8% un sasniedza 765 eiro.

Straušj atalgojuma pieaugums bija vērojams arī 2015.gada 1.ceturksnī – gada griezumā vidējā bruto alga palielinājās par 6,1%, salīdzinot ar 2014.gada atbilstošo periodu. Augstākais atalgojums saglabājās Rīgas reģionā (892 eiro), bet zemākais atalgojuma līmenis bija Latgales reģionā (536 eiro).

Kopš 2010.gada atalgojums ir audzis gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. 2014.gadā atalgojums privātajā sektorā palielinājās par 7,4%, nedaudz lēnāks atalgojuma pieaugums bija vērojams sabiedriskajā sektorā (par 6,1%). Jāatzīmē, ka sabiedriskajā sektorā 2014.gadā vidējā bruto alga bija vien par 0,8% augstāka nekā 2008.gadā, turpretī privātajā sektorā tā pārsniedza 2008.gada līmeni par gandrīz 19 procentiem.

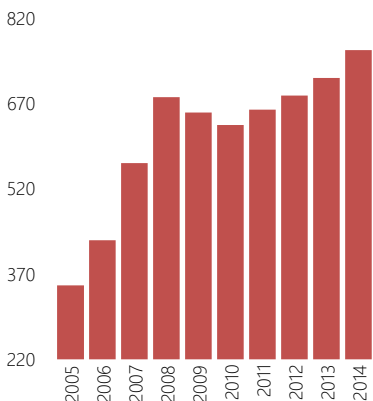
Atalgojums kopš 2010.gada ir pieaudzis visās tautsaimniecības pamatnozārēs. Būtiskākais atalgojuma pieaugums ir bijis finanšu pakalpojumu nozarē, nekustamo īpašumu nozarē un valsts pārvaldē.

Nozīmīgākais algas pieaugums 2015.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada 1.ceturksni, bija vērojams tirdzniecībā (par 8,3%), apstrādes rūpniecībā (par 7,6%) un būvniecībā (par 6,7%).

Augstākais atalgojuma līmenis saglabājās finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu nozarē – vidēji 1 748 eiro mēnesī.

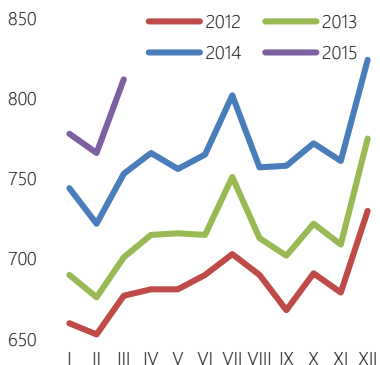
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto, eiro

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto pa mēnešiem, eiro

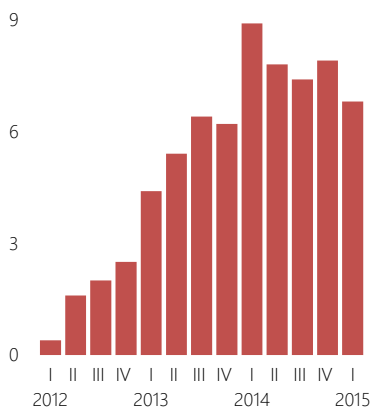

Līdz ar nominālā atalgojuma pieaugumu, pakāpeniski palielinās reālā darba alga. Periodā no 2011.-2012.gadam, pieaugot patēriņa cenām, reālās algas pieaugums bija mērens – attiecīgi 0,1% un 1,6% gadā. Kopš 2013.gada reālās algas pieaugums ir kļuvis straujāks. 2013.gadā reālā alga palielinājās par 5,6%, bet 2014.gadā par 8%. 2015.gada 1.ceturksni reālā alga pieauga par 6,8%. Kopš 2013.gada reālās algas pieaugumu noteica straujais nominālās algas kāpums, kā arī lēnais patēriņa cenu pieaugums.

Turpina palielināties arī vidējās pensijas apmērs. 2014.gadā vidējās mēneša vecuma pensijas apmērs palielinājās par 2,7%, salīdzinot ar 2013.gadu. Savukārt 2015.gada 1.ceturksni vidējā mēneša vecuma pensija pieauga par 2,9%, salīdzinot ar 2013.gada 1.ceturksni, un bija vidēji 272,46 eiro mēnesī.

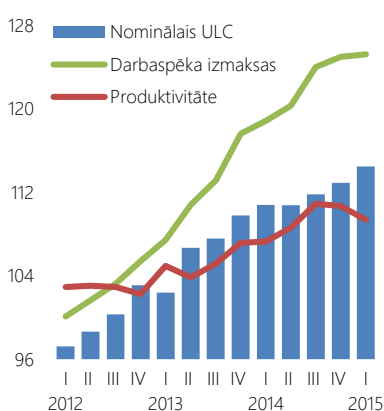
Strādājošo reālā darba samaksa

pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

Darbspēka izmaksas un produktivāte

2011.gada 4.ceturksnis = 100

Strādājošo vidējā bruto darba samaksa pa nozarēm

pret iepriekšējo gadu, procentos

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 Jan-Mar
Pavisam	-3,9	-3,5	4,4	3,7	4,6	6,8	6,1
Lauksaimniecība	-4,7	5,8	8,2	0,7	4,8	8,6	4,3
Apstrādes rūpniecība	-2,0	0,1	5,0	4,6	4,0	7,0	7,6
Pārējā rūpniecība	-4,2	4,1	3,7	3,6	1,8	5,0	4,6
Būvniecība	-1,0	-5,3	4,7	2,0	6,8	7,7	6,7
Tirdzniecība un izmitināšana	-2,8	-3,6	5,9	4,5	6,0	7,4	8,3
Transports un uzglabāšana	0,2	0,2	1,0	7,7	0,5	5,9	3,7
Citi komercpakalpojumi	-1,1	-1,4	3,9	2,4	3,4	6,9	5,3
Sabiedriskie pakalpojumi	-12,8	-9,0	4,5	2,7	6,3	6,5	5,7

STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI

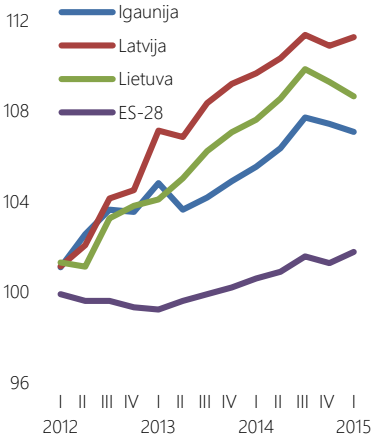
Ekonomiskā attīstība Baltijas valstīs

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Teritorija, tūkst. km ²	64,6	65,3	45,2
Iedzīvotāju skaits, tūkst., 2015.gada 1.janvārī	1 986,1	2 921,3	1 312,3
Iekšzemes kopprodukts, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	4,2	3,3	1,6
2014.gads	2,4	2,9	2,1
2014.g. 4.cet.	2,1	2,5	3,0
2015.g. 1.cet.	1,9	1,2	1,1
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	0,1	3,3	4,1
2014.gads	-0,3	0,0	1,9
2014.g. 4.cet.	-1,7	3,6	5,2
2015.g. 1.cet.	4,4	4,3	2,5
Mazumtirdzniecības apgrozījums*, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	3,3	5,1	3,1
2014.gads	3,1	5,5	7,3
2014.g. 4.cet.	2,9	5,0	6,7
2015.g. 1.cet.	3,5	0,3	1,5
Patēriņa cenu pārmaiņas, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	0,0	1,0	2,8
2014.gads	0,6	0,1	-0,1
2014.g. 4.cet.	0,6	0,0	-0,5
2015.g. 1.cet.	0,0	-1,6	-0,9
Nodarbināto skaits, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	2,1	1,3	1,0
2014.gads	-1,0	2,0	0,6
2014.g. 4.cet.	-2,0	-2,0	2,3
2015.g. 1.cet.	0,3	-0,4	2,9
Bezdarba līmenis, procentos no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem			
2013.gads	11,9	11,8	8,6
2014.gads	10,8	10,7	7,4
2014.g. 4.cet.	10,2	10,1	6,3
2015.g. 1.cet.	10,2	10,0	6,6

* kalendāri izlīdzināti dati faktiskajās cenās

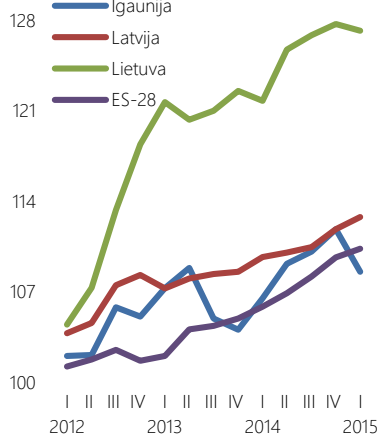
Iekšzemes kopprodukts

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

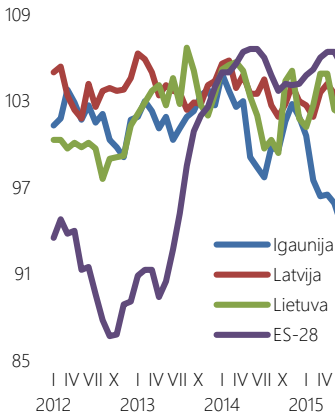
Preču un pakalpojumu eksports

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

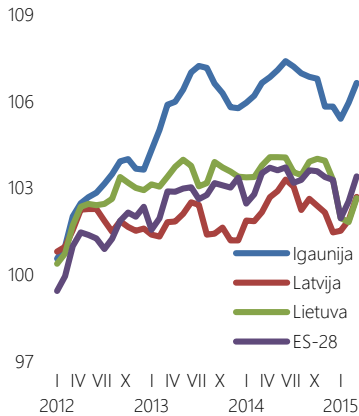
Ekonomikas sentimenta indekss

sezonāli izlīdzināti dati

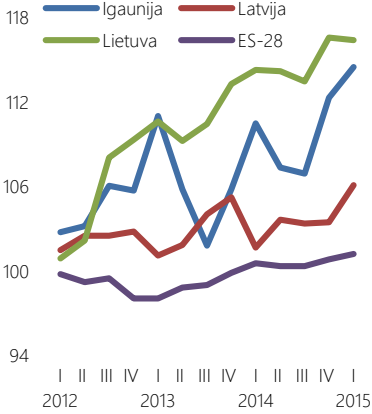
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2011.gada decembris = 100

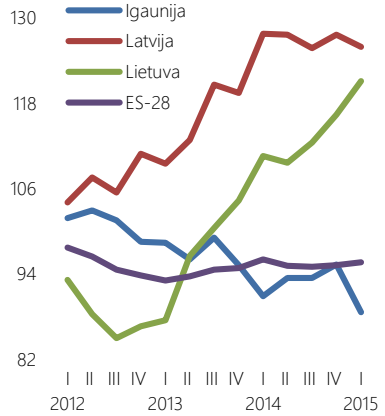
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

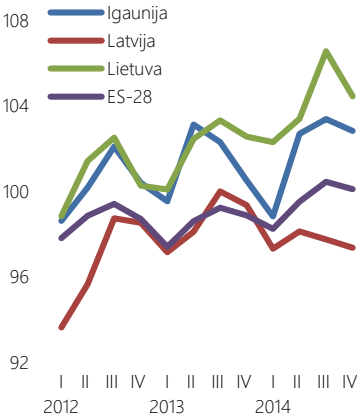
Būvniecības apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

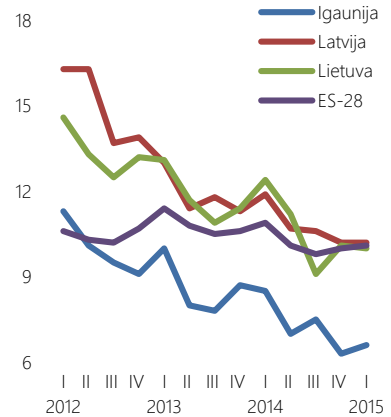
Nodarbināto skaits

sezonāli neizlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

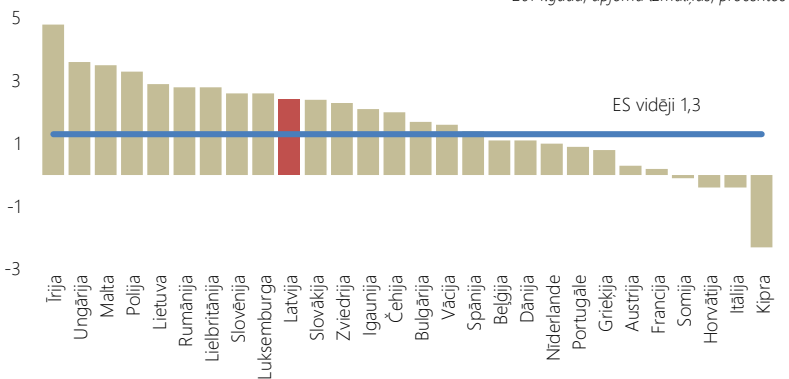
Bezdarba līmenis

procentos

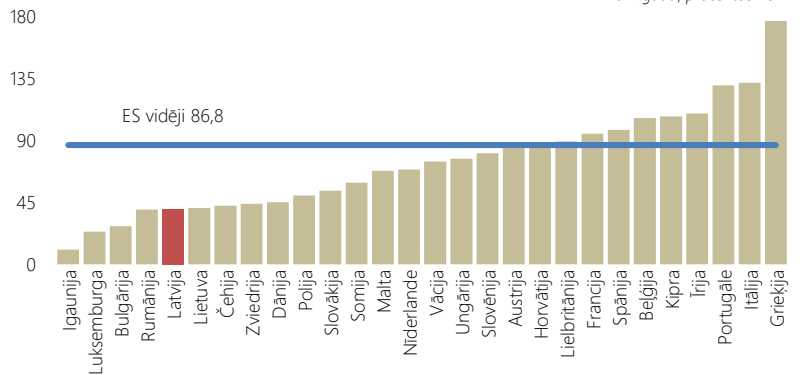
leikšzemes kopprodukts

2014.gadā, apjomu izmaiņas, procentos

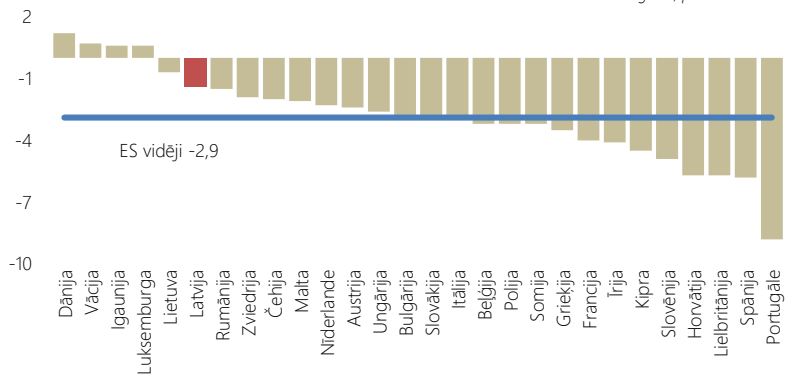
Valsts parāds

2014.gadā, procentos no IKP

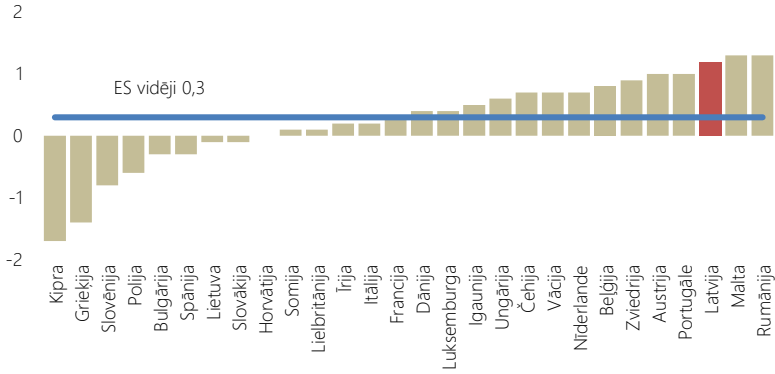
Budžeta bilance

2014.gadā, procentos no IKP

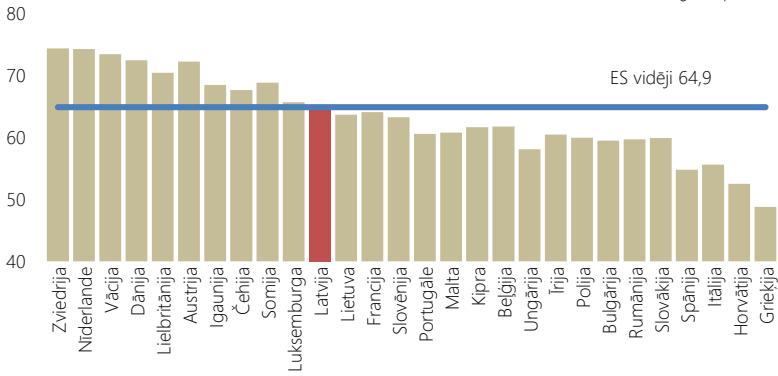
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2015.gada maijā, vidēji gadā, procentos

Nodarbinātības līmenis

2014.gadā, procentos

Bezdarba līmenis

2014.gadā, procentos

